

ЄС. До установчих договорів ЄС були також додані норми про солідарність з питань постачання електроенергії і змін у енергетичній політиці ЄС.

§ 2.4. Набрання чинності Лісабонським Договором

Лісабонський Договір зберігає більшу частину новел Конституційного Договору ЄС, але на відміну від Конституційного Договору ЄС, положення якого були орієнтовані на посилення згуртованості держав-членів ЄС і фактично на створення єдиної європейської конфедерації зі своїми символами, правовою і судовою системою та спільними політиками, Лісабонський Договір сформульований як єдиний акт співпраці держав-членів ЄС у певних сферах їхньої діяльності.

Офіційна церемонія підписання Лісабонського Договору главами 27 держав-членів ЄС відбулася у Лісабоні 13 грудня 2007 р. 12 червня 2008 р. відбувся референдум в Ірландії, на якому 53,4% проголосувало проти ратифікації Лісабонського Договору Ірландією. Під час саміту Європейської Ради у м. Брюссель 12 грудня 2008 р. голови урядів держав-членів ЄС дійшли компромісу з урядом Ірландії щодо повторного референдуму з ратифікації Лісабонського Договору Ірландією у 2009 р.

«Ірландський компроміс» включає наступні положення: 1) до складу Європейської Комісії будуть входити по представнику від кожної держави-члена; 2) політична нейтральність Ірландії залишається недоторканою, і вона може не брати участі в ініціативах ЄС з питань безпеки; 3) Лісабонський Договір не буде впливати на положення Конституції Ірландії з питань охорони життя (заборона абортів), освіти та сім'ї (заборона одностатевих шлюбів).

Другий референдум відбувся 3 жовтня 2009 р., на якому 67,1% громадян Ірландії підтримали ратифікацію Лісабонського Договору з урахуванням «Ірландського компромісу».

Останньою перепорою ратифікації Лісабонського Договору була позиція Польщі і Чеської Республіки. Уряди цих держав-членів ЄС з метою захисту національних інтересів не погоджувались з наданням обов'язкової юридичної сили Хартії основних прав ЄС. Члени Європейської Ради дійшли згоди заради скорішого набрання чинності

Лісабонським Договором і погодилися на додаткові поступки щодо Польщі і Чеської Республіки. Таким чином, після набрання чинності Лісабонським Договором юридична сила Хартії основних прав ЄС повністю не поширюється на Велику Британію, Чеську Республіку і Польщу.

3 листопада 2009 р. Лісабонський Договір було підписано чеським президентом Вацлавом Клаусом – головою останньої держави-члена ЄС, а 13 листопада 2009 р. текст Договору було передано до депозитарію в м. Рим (Італія). Це завершило формальну процедуру ратифікації Лісабонського Договору та набрання ним чинності з 1 грудня 2009 р.

Контрольні питання

1. Які були передумови для ухвалення Конституційного Договору ЄС?
2. Охарактеризуйте склад і діяльність Європейського Конвенту.
3. Яка відмінність Лісабонського Договору від Конституційного Договору ЄС?
4. Які новели Лісабонського Договору в сфері регулювання діяльності інститутів ЄС?
5. Які основні новели у сфері зовнішньої політики ЄС відбудуться згідно з Лісабонським Договором? Як впливають положення Лісабонського Договору на компетенцію держав-членів ЄС у регулюванні національної зовнішньої політики?
6. Як посилилась роль Європейського Парламенту і національних парламентів за Лісабонським Договором?
7. Як проходила ратифікація Лісабонського Договору?